

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 18/6544

Vår ref: 18/05086-2

Dato: 19.03.19

Svar fra UDI på høring - endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften - bruk av DNA-testing i utlendingssaker

Vi viser til departementets høringsbrev av 21. desember 2018 om endringer i utlendingsloven (utl.) og utlendingsforskriften (utf.) om bruk av DNA-testing i utlendingssaker.

Endringer i utlendingsloven § 87

Utlendingsdirektoratet (UDI) er positive til at det lovfestes at utlendingsmyndighetene kan pålegge søkere og referansepersoner å avlegge DNA-test der familierelasjonen ikke kan fastslås på annen måte og viser til departementets begrunnelse for dette.

Departementet foreslår ikke hjemmel til å pålegge barn som ikke er part i sak å avlegge en DNA-prøve. Det kan imidlertid være aktuelt å ta DNA-prøve av barn til referanseperson og søker som ikke søker selv. Dette vil være et behov i noen tilfeller der en person søker om familieinnvandringstillatelse med ektefelle/samboer, og søkeren kommer fra et land med lav notoritet på dokumentene. Her vil en DNA-test av felles barn kunne bekrefte relasjonen mellom partene (der barnet allerede har oppholdstillatelse i Norge eller ikke søker tillatelse), jf. blant annet § 41 annet ledd. Vi mener derfor at departementet bør vurdere å endre utl. § 87 slik at den gir hjemmel for å oppta DNA av barn av referanseperson og søker.

I forslag til lovtekst, jf. utkast til endring i utl. § 87 første ledd annet punktum, settes det som vilkår for DNA-testing at de øvrige opplysningene i saken ikke gir grunnlag for «*med rimelig grad av sikkerhet*» å fastslå familierelasjonen. I bestemmelsen i lovens § 88 om aldersundersøkelse benyttes et tilsvarende uttrykk som vilkår for å anmode søker om å la seg undersøke for å klargjøre alderen sin. Domstolene tolker dette uttrykket etter utl. § 88 svært strengt. Selv om DNA-test og aldersundersøkelse har ulikt formål og gir ulik grad av sikkerhet i forhold til resultatet av undersøkelsen/testen, så kan det være grunn til å ta domstolens tolkning i betraktning ved valg av uttrykk i utl. § 87. Annet punktum kan for eksempel endres til «Dette gjelder dersom de øvrige opplysningene i saken ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å fastslå familierelasjonen».

Endringer i utlendingsforskriften ny § 17-9 a

Departementet foreslår å endre utlendingsforskriften med en ny § 17-9 a som sier at ved søknad om familiegjenforening etter kapittel 6 skal søker og referansepersonen som hovedregel pålegges å avlegge DNA-prøve dersom søker eller referansepersonen kommer fra land hvor det er generell usikkerhet knyttet dokumenter som kan bidra til å sannsynliggjøre identiteten eller familierelasjonen.

Først vil vi bemerke at begrepet «familiegjenforening» er uheldig å bruke i en slik sammenheng. Begrepet har noe ulik forståelse i ulike bestemmelser, og vil heller ikke være helt beskrivende for i hvilke saker det er behov for å foreta DNA-test. Vi opptar i dag DNA i like stor grad i familiegjenforeningssaker (i betydningen at relasjonen ble etablert før referansepersonen ble bosatt i Norge) som i tilfeller der referansepersonen allerede er bosatt i Norge når en ny relasjon blir etablert (familieetableringssaker). Det er uklart for oss hvorfor departementet mener at det er større behov for kontroll i saker om familiegjenforening enn i saker om familieetablering. I en familieetableringssak, som omhandler relasjoner mellom foreldre og barn fra de aktuelle landene, vil det normalt være like stor usikkerhet knyttet til riktigheten av den anførte familierelasjonen som i familiegjenforeningssaker.

Etter vårt syn er det først og fremst i saker der barn søker familieinnvandring med forelder/foreldre, jf. utl. § 42, eller der forelder/foreldre søker familieinnvandrings-tillatelse med barn, jf. utl. § 43, at det vil være hensiktsmessig å foreta DNA-testing, selv om det også kan være aktuelt i noen andre enkeltsaker. UDI mener derfor at bestemmelsen bør utformes i tråd med dette.

Vi vil også bemerke at det fra flere av landene som har dokumenter med relativt lav notoritet, og da særlig India, gjelder de fleste søknadene søknad om familieinnvandringstillatelse med person som har tillatelse som faglært, se tabellen under. Faglærte anses ofte som lavrisikogruppe, og er prioritert med tanke på saksbehandlingstid. Vi har også som mål at familien skal få tillatelsene sine samtidig som den faglærte der søknadene fremmes samtidig. Vi foretar i dag ikke rutinemessig testing i saker som gjelder familieinnvandring med faglært. Rutinemessig DNA-testing i disse vil nødvendigvis føre til en betydelig økning av saksbehandlingstiden i disse sakene. I tillegg har vi innført automatisert saksbehandling i denne porteføljen, og dette blir vanskeliggjort dersom det skal tas DNA. UDI mener derfor at det bør vurderes hvorvidt denne gruppen skal unntas fra kravet om DNA-testing.

Tall:

I 2018 mottok UDI 848 søknader etter utl. § 42 første ledd og § 42 annet ledd (søknad om familieinnvandring for barn) fra de landene der notoriteten på dokumentene er så lav at relasjoner ikke kan legges til grunn basert på disse alene (og hvor vi ikke allerede tar DNA). Se fordelingen på land i tabellen under. Tallene omfatter både familiegjenforeningssaker og etableringssaker, da vi ikke har mulighet å skille ut i hvilke saker relasjonen var etablert før referansepersonen ankom Norge. Det er også andre land der vi anser at notoriteten på dokumentene

er lave, for eksempel Mongolia, Tadsjikistan, Turkmenistan og Vest-Sahara, men vi hadde ikke noen søkere etter denne bestemmelsen fra disse landene i 2018

Tabell - søknader etter utl § 42 første og andre ledd fra personer fra land som anses å ha så lav notoritet på dokumenter at dokumentene ikke i seg selv kan dokumentere relasjonen, og vi i dag ikke tar DNA-test

Land	Innkomne saker (alle)	Av disse familie med faglært
Algerie	8	5
Aserbajdsjan	4	3
Bangladesh	10	8
Egypt	27	22
India	363	345
Iran	60	28
Kina	91	69
Kirgisistan	2	1
Kosovo	30	16
Libya	4	4
Marokko	18	4
Myanmar	3	0
Nepal	24	13
Pakistan	82	45
Sri Lanka	15	2
Statsløs	45	8
Usbekistan	6	1
Vietnam	56	12
Totalt	848	586

I dag tar vi DNA i utvalgte landporteføljer med lav notoritet der vi mener kontrollbehovet er størst. Dersom vi utelukker familieinnvandring med faglært vil departementets forslag føre til en økning med om lag 260 saker basert på tallene fra 2018, forutsatt at vi tar DNA også i etableringssaker. Departementets forslag innebærer derimot en betydelig økning av DNA i familieinnvandringssaker dersom vi skal oppta DNA i familieinnvandringssøknader med faglært. I denne porteføljen er det for øvrig også i hovedsak gjenforeningssaker.

Økonomiske og administrative konsekvenser

En økning i DNA-tester vil føre til økte kostnader i form av direkte kostnader til testutstyr og kostnader knyttet til testanalyse, samt personalkostnader knyttet til opptak av disse testene i førstelinjen og arbeid knyttet til DNA-testing i UDI. Vi viser til tidligere innspill og beregninger angående kostnader knyttet til økt opptak av DNA-tester.

Videre vil vi påpeke at en utvidelse av antall land der det skal tas opp DNA, kan være vanskelig å få til i praksis slik kapasiteten på utenriksstasjonene er i dag. UDI har ønsket å inkludere flere land for DNA-testing, men dette har ikke vært mulig nå på grunn av kapasitetsmangler ved utenriksstasjonene. Vi mener imidlertid at UD er nærmest til å komme med innspill til hvordan en utvidelse av gruppen som skal DNA-testes kan håndteres. Det gjelder både med hensyn til organiseringen i knutepunkt og satelittstasjoner og om det må foretas noen endringer i forhold til dette, og hvordan en økning i antall tester kan gjennomføres med tanke på personell og kostnader for øvrig. Der porteføljene hvor DNA vil kunne brukes for å avklare relasjonen er små (særlig dersom man ikke ønsker å ta DNA i faglært-saker), må dette ses i sammenheng med kostnaden med å legge til rette for å ta DNA.

Med hilsen

Stephan Mo
avdelingsdirektør

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur. Brevet sendes kun elektronisk.